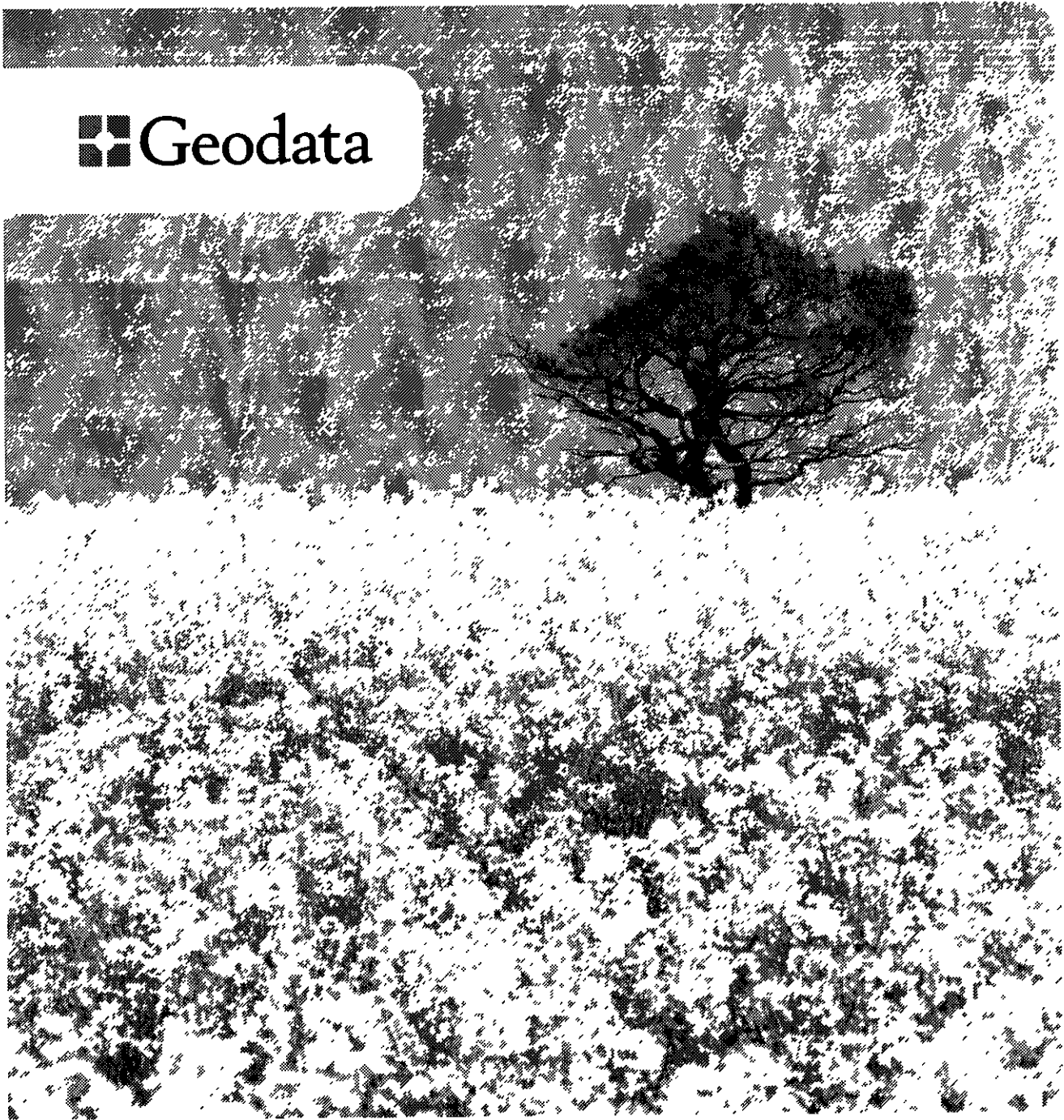

data creek geodata.com

Nationell geodatastrategi

2008

Sammanfattning

Regeringen beslutade i juni 2006 att ge Lantmäteriet i uppdrag att tillsammans med Geodatarådet och i samråd med andra berörda myndigheter samt Sveriges Kommuner och Landsting utarbeta en nationell strategisk plan för den samlade informationsförsörjningen inom geodataområdet. Uppdraget redovisades till regeringen den 30 mars 2007 i form av den Nationella geodatastrategin. Enligt Lantmäteriets regleringsbrev för 2007 ska en reviderad geodatastrategi redovisas senast den 28 mars 2008.

De genomförda och pågående aktiviteterna enligt 2007 års geodatastrategi redovisas i denna rapport och har beaktats i denna revidering

Geodatarådet har uttalat sitt fulla stöd för rapporten och Lantmateriets nya styrelse har beslutat om densamma

Lantmateriet kommer att skicka ut den reviderade strategin på en bred remiss efter det att den lämnats in till regeringen

Utgångspunkter och vision

Den nationella geodatastrategin syftar till en ökad samverkan inom geodataområdet. Geodatastrategin har som utgångspunkter att arbetet ska stödja utvecklingen av svenskt näringsliv, bidra till utvecklingen av svensk e-förvaltning, medge anpassning till nya förutsättningar och vara efterfrågestyrd samt bygga på en välutvecklad samordning mellan olika aktörer. Arbetet är även ett led i det svenska genomförandet av EG-direktivet Inspire.

Visionen för den nationella geodatastrategin är på 10-års sikt att de organisationer som i sin verksamhet hanterar geodata ska

Skapa ökad samhällsnytta genom den nationella infrastrukturen för geodata, byggd på samverkan över organisationsgränser till lägsta möjliga kostnad

Binda samman informationsresurser i ett nätverk och ställa dem till förfogande via enhetligt utformade tjänster och informationsbeskrivningar

Betjuna offentlig förvaltning, företag och medborgare och tillgodose behov på såväl lokal som regional, nationell, europeisk och global nivå

Påverkande omvärldsfaktorer

Arbetet med en revidering av geodatastrategin har bl.a. tagit sin utgångspunkt i ett antal påverkande faktorer. Genomförandet av EG-direktivet Inspire kommer att ha stor påverkan på uppbyggnaden av en nationell infrastruktur för geodata. Även andra EG-direktiv och initiativ som EG-direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI), EG-direktivet om bedömning och hantering av översvamningsrisker, Galileo och GMES (Global Monitoring for Environment and Security) kommer att påverka utvecklingen inom geodataområdet.

En rad utredningar har kopplingar till utvecklingen av en nationell infrastruktur för geodata bl.a. Klimat- och sårbarhetsutredningen, Havsmiljöutredningen, IT-standardiseringsutredningen och Vervas uppdrag att samordna arbetet med forenklat tillgång till viss information ur statliga register och databaser.

Regeringens handlingsplan för e-förvaltning lyfter fram genomförandet av EG-direktivet Inspire och infrastrukturen för geodataförsörjning som prioriterade frågor för 2008.

Insatsområden

För att förverkliga strategins intentioner har åtta insatsområden identifierats innehållande strategiska mål, inriktning och prioriterade aktiviteter.

- 1 Samverkan i nätverk som grund för infrastrukturen
- 2 Informationsstruktur
- 3 Teknisk infrastruktur
- 4 Nationell metadatakatalog
- 5 Geodetiska referenssystem
- 6 Forskning, utveckling och utbildning
- 7 Regelverk
- 8 Finansierings- och prismodeller

Flertalet av insatsområdena har tagits om hand i ett gemensamt projekt – Geodataprojektet. Projektet ska under tre år ta fram en verksamhetsmodell och en teknisk infrastruktur för hur geodata och tjänster ska tillhandahållas till det svenska samhället och till Europa. Det tekniska och verksamhetsmassiga genomförandet av EG-direktivet Inspire sker inom projektet.

En handlingsplan för genomförandet av EG-direktivet Inspire har tagits fram och slutsatserna i handlingsprogrammet återspeglas inom flertalet av insatsområdena samt de prioriterade aktiviteterna inom respektive insatsområde.

Samverkan i nätverk som grund för infrastrukturen

Den nationella infrastrukturen för geodata innefattar en väl utvecklad samverkan mellan stat, kommuner och näringsliv som baseras på frivilliga avtal och överenskommelser. Inriktningen för det fortsatta arbetet är att bygga upp en samverkan mellan självständigt styrda organisationer som gemensamt svarar för landets försörjning av geodata. Behoven på lokal, regional, nationell och internationell nivå ska tillgodoses.

Inom ramen för Geodataprojektet kommer grunderna för samordning av geodataförsörjningen att utvecklas genom framtagandet av en gemensam samverkansmodell. Modellen ska beskriva organisation, ansvarsfördelning och finansiering. Samverkansmodellen är även en viktig förutsättning för genomförandet av EG-direktivet Inspire. Samordningen innebär att myndigheter och organisationer agerar inom ramen för gällande författningar och instruktioner. Samtidigt finns anledning att förtydliga eller utöka gällande författningar för att tydliggöra berörda organisationers roll och ansvar inom området. Detta gäller inte minst för att genomföra Inspire.

Informationsstruktur

Geodatarådet och SIS (Swedish Standards Institute) projektområde för geografisk information, Stanli, har under året träffat en avsiktsförklaring kring standardisering inom ramen för en nationell geodatastrategi. Ett handlingsprogram har utarbetats som innehåller ett antal prioriterade aktiviteter. Genomförandet av dessa aktiviteter utgör en viktig grund för att skapa förutsättningar för informationsutbyte och tillgodose behoven av standardiserad och kvalitetssäkrad information.

Arbetet med standardisering inom geodataområdet måste samordnas med pågående insatser för att ta fram genomförandebestämmelser för EG-direktivet Inspire.

Teknisk infrastruktur och metadata

Arbetet med att ta fram en nationell geodataportal har startat under året. Syftet är att skapa en ingång till geodata och tillhörande tjänster. Portalen ska uppfylla de krav som ställs på datatjänster enligt EG-direktivet Inspire och utgöra den svenska noden mot EU-kommissionens geoportal. Den första versionen av portalen beräknas vara klar i slutet av år 2008 och den färdiga portalen med en teknisk lösning som fungerar tillsammans med affärsmodeller och administrativa rutiner ska vara i drift år 2010.

I samband med utvecklingen av geodataportalerna har ett förslag till svensk profil för metadatastandarden SS-ISO 19115 tagits fram. Profilen ska under året förankras

och fastställas vilket kommer att skapa förutsättningar för att upprätta enhetliga metadata både ur ett nationellt och ett europeiskt perspektiv. För att ytterligare stödja arbetet med upprättande av metadata kommer även en vägledning att tas fram. Enligt Inspire ska metadata vara framtagna för datateman i bilagorna I och II under 2010. För bilaga III gäller slutdatum 2013.

Geodetiska referenssystem

Ett enhetligt geodetiskt referenssystem förenklar produktion, bearbetning och användning av geodata. Det underlättar även sammanställning av data från olika aktörer. En snabb övergång till de nationella referenssystemen SWEREF 99 respektive RH 2000 bör därför ske. Prioriterade insatser är förutom information, stöd och uppföljning att skapa incitament för en övergång framförallt bland kommunerna. Övergången till SWEREF 99 har hittills skett i ca 40 kommuner och i ytterligare 130 kommuner pågår förberedelser för en övergång. Under 2008 planerar 8 myndigheter en övergång till SWEREF 99 bl.a. Vägverket, SCB, Skatteverket och länsstyrelserna.

Forskning, utveckling och utbildning

Ett handlingsprogram för forskning, utveckling och utbildning inom geodataområdet har utarbetats. Handlingsprogrammets tonvikt ligger på att beskriva forsknings-, utvecklings- och utbildningsbehov relaterade till de insatsområden som prioriteras i geodatastrategin. Följande strategiska frågor har identifierats:

- Skapa bättre nationell överblick och samverkan
- Tydliggöra forskningsansvar för geodata
- Skapa en samlad utlysning av FoU-medel till projekt som stödjer geodatastrategin
- Skapa bättre internationell samverkan
- Etablera testmiljö
- Stimulera näringslivsutveckling
- Tillgodose tydliga kompetensbehov.

Regelverk

Lantmäteriet redovisade den 31 oktober 2007 en rapport om författningsändringar p.g.a. EG-direktivet Inspire. Rapportens bedömning är att svensk rätt inte uppfyller direktivets krav. Nödvändiga anpassningar bör ske genom att en särskild lag om infrastruktur för rumslig information införs i svensk rätt. (I EG-direktivet Inspire används begreppet rumslig information. Detta begrepp och geodata har en gemensam kärna.) Miljödepartementet kommer att ta fram ett författningsförslag mot bakgrund av de förslag som lämnats i rapporten. Utöver detta har även en utredning genomförts om behovet av regeländringar i den lagstiftning som i dag reglerar förvaltning och användning av geodata. Utredningen identifierar ett antal hinder för bl.a. automatiserade förfaranden för utbyte och nyttjande av geodata. En översyn av relevanta författningar är därför nödvändig.